

Latweefchu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 30.

Trefchdeenâ, 25. Juli (6. August).

1873.

Redakteera adreffe: Pastor Sakranowicz Luitringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Expeditija Benthorn L. (Reyher) grabmatu bojde Jelgawâ.

Aahditajs: Wisjannafahs finnas. Daschadas finnas. Par dhintu mahju pahrdohfchanu Widdemmê. Dohbele zc. Naudas tirgus. Rabbibas un pretfchu tirgus. Sluddinafchanas.

Wisjannafahs finnas.

Jelgawâ. Schis mehnefs lohti karstas deenas mumâ atnefsis. Preefch feena fanemfchanas diffi tabâ, bet labbibahm un zitteem laukeem gan lohti geldetu, ja Deewâ kahdu padebbest leetus liktu gruntigi pahrlisht. — Dauds lungu pa karstu laiku bahdês un fallumds aibraufufchi. Pilscheta nu nemm atkal kahriht to kanahli, kas zaur pilscheta widdu teff. To darra ik katra trefchu gaddu, bet irr arri pa to laiku beefa dublu fahrta lihds 2 pehdi augsta fahfrehjufe un fahrahjufees. Tâ no ta leela dihka tirgus plazzi, ween isfahrna dauds dublu un turpat uf tirgus platscha leela blahki karstâ faulê atstahj gullam, kas geldetu labbahli jau tuhliht prohjabm west ahra no pilscheta lai nedabbuktu tapat isfalsi un smirdehl. So tabâ miafmes, kas zekahs no tahdahm fatruhdejufchahm kufstonu un tahpu meefahm un dublu dallahm puttefksicha fâ fchmauzama tabbâka karstâ laika zilweku weffeliba warretu warbuht flahdiga buht? Tâ nu pat arri Ribgâ daschi raffneeki jau par tam nofahdsahs, fa tahdus isfahenijumus wajagohht zittur fur ahra iswest. A. H—n.

Baltijas generalgubernatora kungs firfts Bagration 14. Juli no ahriemehm atkal pahreisofjis mahjâ un fawâ amatu wefchana eestahjis.

Kurfemmes mahzitaju sinode taps noturreta fchogadd atkal Jelgawâ no 19.—22. September.

Rihwâ Kreewu farra spehklam eet ittin labbi ar weffelibu. Taggad fur nu zaur Kreewu Keisaru fcheklastibu wehrgu buhshana Rihwâ isbeigta, wehrgi barreem eet prohjam. Keelais pulks eet atpakkal uf Persiju. Weenam no Kreewu wirfneekem gehgeru palkawneefam Weimarnam stundina peenahluft Rihwâ, bet ne wis uf farra lauta. Pee Darjas uppes krafta firgs fahjis flaisfitees, nosweedis jahjeu un palkawneeks frittis nelaimigi ar galwu un kruhtim pret kahdu feenu, tâ fâ to paschu nakti isdissis. Kamehr Kreewu farra spehls stahw Rihwâ, kamehr wiffu laiku grihb labbi wehrâ likt; inscheneeri staiga pa zellu zekkeem, mehridami un usnemdami, fa uf preefchu zelli buhtu jo paschfami un wiffai andeles buhshana finnatu zellus gabdah un laweklus faudeht.

Tulas gubernâ kriht lohti dauds lohpu ar lohpu mehri. Arri Sweedru semmê daschi jau ar koleeri fahufchi firgt. Dahnu ohfids nelaisch ne weenu fwefchu fuggi ne ismeklejufchi, waj nau koleera flimneeki uf fugeem.

Jlg. 29. Nr. 228. lappâ, 26. rindâ no augfchas, fur stahw „isdaudsinatu“, jalassa „isaudsinatu.“ S.

Daschadas finnas.

No eefchsemehm.

Tuktuma aprinka teefas affeferis Krist Bauer irr no Kurfemmes gub. waldibas teefas uf jauneem 3 gaddeem amatâ apstiprinahs.

Greeses 3. mahzitajam Adolf Rosenberger un Rubbas 3. mahzitajam Otto Rosenberger, abbeem 18. Juli palikufchi 25 gaddi, kamehr tee uf fwehtu mahzitaja amatu tappa eefwehtiti. Scho gohda deenu abbi pawaddija Greeses mahzitaja muifchâ, fur arri dauds amata brahli un abbeju draufschu lohzeeki bij fanahufchi, tohs apfweizimahht un lihds ar teem preezatees. S.

No Kurfemmes 3. Juli, pawaffarê, pehz 25 grabdu karstumu fahzlahs lohti fihws pehrkons uf Gramsdas puffi, kahdu ne bijahm wehl fchogadd tik bahrgu redfejufchi; jo sibbens pehz sibbena fchaudamees atspihdeja un fpehreens uf fpehreenu norihbeja; lectus, fâ no fpanneem, gabfahs un krusfa arri birra. Pulkstens 7. pawaffarê, eefpehra pehrkons Aswilkku muifchas rijâ, patlabban kad schihdi uf rijas juntu tuppeditami jaunus schindeles juntam peenaglojufchi. Pehrkons gan nau schihdus aiflahris; bet 3 schihdi no ta treekuma fâ salmu kuhfchi, no junta nowehlfchees semmê, bet palikufchi dsihwi un weffeli. Nebija 10 minutes pagahjufchas, tad wiffa rija bij ar ugguni apklahta un tahs apfahfch wehja buhdamas zittas ehkas tappa arri ar ugguni apmehtatas. Nebija ilgi, tad arri fahka lohpu laidars un firgu stakki degt, tâ fâ no leelas ugguns wifnofchanas wairs newarreja ne flahht tapt. Trihs ehkas tad nu ar ugguni aifgabja un 230 wesumi abboltina un feena un zittas leetas, kas no eefchas nebija tik drihs wairs glahbjamas arri fadegga. **Stahde deefgan leela! — Râ dsird, tad arri tai paschâ deenâ Preekules basnizâ pehrkons eepehris; bet bijis aukfts fpehreens.** Gar Pretkules dsifses zella bahnuscha sibbens noweddeja fahrtri tai paschâ deenâ sibbens uf lahgu lahgeem nolaides semmê.

Uf Gramsdas puffi fchogadd lihds fchim brihdim laiks bija auglihgs un patihkams un beesi lija. Abboltinufch un feens, kas jau fanemti ehna, bija kupli augufchi. Rudsi jau balti un plaujami! Pehrn fchi gabbalâ, pirmohs rudsus 18. Juniâ plahwa. —

Meeschi, ausas, sirni, linni un kartuppeli wissur kupli aug un meeschi jau wahrpäs.

Leepajas masä ešerä 1. Juli pawattarä, kurneeka W. R. 9 gaddu dehlens zeereht brauzoht us ešeru — noslihsis.

Leepajä tai nakti no 13. us 14. Juni, pulksten 2. pee pretšchu bahnušcha, alkšnös, uskrittuschi 3 tehwin kahdam neredjigam muskantam un tam atnehmuschchi farkanu kabatas grahmatinu ar 12 rubli 95 kap. naudas, sudraba pulksteni, daschus papihrus, lä arri winna passi. Rahds schoffejas brauzejs laupitajus isbaidijis, lä aishguschchi prohjam, bet wehl ne-essohht fakerti.

Tai 14. Juni kahda darba wihra lihki no ohsta isšweijojuschchi. Strahdneeku, fo par „Baltinu“ sauz, wehl deenu preeksch tam redsejuschchi wirf ta fugga „Baks“ kur tas bijis par usraugu štaigajam. Žaitam gan netihšchi ohstā eškrittis. E. F. S.

No Preekules puffes. Pehz dauds karstahm un faufahm waffaras deenahm mehš 3. Juli us waffaru pehrkona leetu fagaidijahm; arri kruffu mannijahm, bet ta muhsu pagastā nekahda ihpafchu šlahdi nepadarrija. Šlittaki essohht muhsu nahburgeem Elkasemmē klahjees, kur ta štipri puhru un ausu laukus apskahdejusi; arri rudsi zeetuschchi. Pehrkons gan ihfu briedi, bet tohti fihwi ruhziņa un eeksch pahri štundahm septinas reišas sibbens eespehris: peežas reišes par sibbena wadditaju (Bligableiter) muhsu bahnušcha akkā, tad muhsu basnižā un Aiswišku muiščā. — Muhsu basniža tappa no aukšta špehreena peemekleta: turnim spahres, druzin jumis, lohgi un daschas žittas leetas basnižā aishmentas. Aiswikos žaur sibbeni rija, laidars un širgu stallis ugunim par laupijumu tappis. Škahde essohht leela. — Muhsu leelgruntineeki žaur leetainu laiku tohti pee šeena tappa uskaweti. Masa darba špehka dehl tee arri ar lauku un pšawas darbeem paleek paklatā; wehl reds leelu leelahs laukas (pšawas), kur šahle jau pahraugusi, neplantas, daschus papuwes laukus nesubdotus un ne-artus. Algadscheem makfa par deenu 45 lihds 50 kap. f.

—g.

Willandē taiš deenās no 20.—22. Juni irr šemkohpibas israhdiščhana noturreta. Lohpu bijuschchi lä Balt. ned. r. šumo pawissam til 70 galwas redšamas. Pee israhdiščhanas essohht gan tapehz til mas dallibu nehmušchi ka no šemneeku puffes daudsi pretti strahdajuschchi isstahdes nodohmam un raudsijuschchi arri žittus šemneekus no tam atturreht isželdami wissadas neeku runnas, ka šemneekem warroht dauds jaunās nastas peenahkt, kad warrešchoht atšauktees us winnu bagatibu un turrību pee daschadahm leetahm. Un lai warretu šawas prettohmas jo špehziģi isželt, tad dšird, ka essohht arri no tam runnahš, ka šemneeki buhšchoht turreht isstahdi, kur til muišču waldineekem ween dohšchoht pagohdinaschanas, lä taggad til šemneekem isdalloht medallas un gohda makfas. Tahdas isstahdes irr pateši wissur derrigas un šwehtigas un janoschelo, ja pateši nesaprašhana waj šannums tahdahm leetahm kur pretti žihnahs un gar tukšcheem neekem nodarbodamees šaude dauds labba. S.

No Odešas raksta ka no Deenwiddus Kreewšemmes, atšubtijuschchi warren pulka awju willas preeksch pahrdohščhanas. Deenaswiddus Kreewijä Falz-Šein lungam warren leela awju audšechana, kahda gan pašaulē ohtra wairs nebuhs redseta, jo winna muiščā essohht 500 tuhšt. aitas un no tahm ne-apgallama pulka awihm essohht nožirpuschi 1 milj. mahrz. willas, bet Falz-Šein lungam arri essohht leels šemmes plazzis, kur tas šawas pušmilliona awis leekoht gannihkt. Wahzu awises špreesch, ka winna ihpafchuma leelums isneššchoht Bairijas šehnina walsti prohiti: 1494 (□) kwadrat žuhdses leels. Par šchi Falz-Šein awju willu essohht, Odešā makfajuschchi 27 rubl. par puddu. Kad nu, ka Wahz. aw. raksta, us Odešas pilšehtu essohht tibri masgatas willas 36 tuhšt. pudi atšubtiti, tad Falz-Šein l. par šawu willu dabuhs lihds 1 milj. rubl. Škur awju bars, ekur leels darbs, bet — kas tur dauds tahš naudinas! E. F. S.

No Odešas raksta, ka tur wissas šhinnis deenās karštums bijis lihds 35 grahdi (Meaumur); šaulē 41 gr. Peldeschanas weetas essohht pilnu pilnas, bet arri tur mas atrohdoht atšpirgšchanu, jo uhdens lä šašildihš. Un Šelters uhdeni laudis dšerroht til štipri, ka wissi pilšehta fabriki nespehž fataišihkt, žil prašša. Dauds akkas essohht iskaltušchas un uhdena truhkums leels.

Išhernigowas gubernā weenā aprinkl lohpu mehriš tohti dauds lohpu aishnem; tur nau lohpu apdrohšchinaschanas beedribas un tā tad žil dasch par dšihwu nabagu jau palizzis. — Up Personu, Nikolajewu un Besšarabijas deenwiddus-apgabbalds žaur breešmigu karštumu lauki škadri isdegguschchi, ta ka tur ne ka nebuhs no pšahwuma.

Kruffa Mai un Juni mehneščhös 16 gubernās irr šlahdi padarrijusi no 1 millionu rublu. Wiswairahkt irr Orelas gubernā apšahdeta. 1. Juli irr pehrkons ar kruffu un warrenu leelu wehtru Pohšs dauds šlahdes darrijis.

Par to meera kontrakti, fo Kreewušemme ar **Aihwu** derrešchoht runnā šhā un tā; weena šhāna irr, ka peeprašsoht šhish punktes: 1) Aihwas šanam ja-ismakfa 7 gaddu laikā 1,200,000 rubli un ja-apgalwo ka winna palihgi, tee Turkmēni atkal 800,000 r. ismakšahs šarra atlihdšmaschana; 2) lihds pabeigtai ismakšaschana Kreewu armija patur šawas rohlās tohs 2 zeetokšchans: Šchurakan un Kungrad; 3) par Kreewu šarra špehka mittinaschānu jagahda Aihweešcheem; 4) Aihwas šemmē nahwes štrahpe irr noželta; 5) Aihwa paleek lä šawa walšis šem šawa šana; 6) par rohbeschu buhs Amu Darja uppe. Tee šemmes gabali, kas us labbahs puffes uppes tohp Aihwai atnenti un Bularai dohti par to ka winna Kreeweem palihdsibu rahdijusi šhinni šarra; 7) Kreewu šarra špehš ees is Aihwas ahra 15. August f. g.

Ur **Aihwas** galwas pilšehta eemščhanu irr tā bijis: Šau taiš 2 deenās preeksch tam, 27. un 28. Mai bij štipra kaufchanahs ar Aihweešcheem, no winneem bij noschauti kahdi 200, eewainoti wehl dauds wairahkt; no Kreeweem turprettim til 6 eewainoti. Šhish kaufcha-

nahs beidsahs ar to, ka Rihweefchi behga un tappa at-
dshiti lihds pat pilsehtam. 28. Mai nostahjabs us 1¹/₂
werstes tahluma no pilsehta weenas puffes Drenburgas
armijas nodaka, un no ohtas puffes Mangischlaks no-
daka un sahka pret pilsehtu schaut ar flintehm un leela-
jeem gabbaleem. Apfcheronas regimente „urrah“ Klee-
dsoht panehma 2 leel. gabbalus, Schirwanas regimente
wehl trescho. Nu eenaidneeks suthija parlamenteeri
(meera wehstneffi), kas lai farunnajahs deht meera der-
reschanas. Bet farunnas ne kury negahja, ta tad Kreemi
no abbaum puffehm sahka atkal apfchaubht. Ohtu rih
pulksten 9 eenaidneeks atkal suthija parlamenteerus, un
Kreemu komandeeris apsohlija ar apfchaubichanu no-
stah un isdewa us ohtu puffi apfautshanas pawehli.
Rihweefchi bij gan apsohlijusch, ka winnu kans nahs
is pilsehta prettim un nodohsees generala Kaufmann
rohkäs, bet drihs atskrehja ar to sinnu, ka kans pats pa-
behdhs. Ta tad nu Kreemi wehl to paschu deen ar pilnu
gohdibu gahja pilsehta eeffcha wadditi no generala Kauf-
mann un leelstra Nikolaja un Leichtenbergu sirstu Ci-
schena. Wissa Kreemu stahde pee tahs karroschanas ahr-
pus pilsehta bij 2 saldati noschauti, generalis Werew-
fins pee galwas no lohdes eefkrambahs, wehl eewainoti
9 wirtsneeki un 56 saldati. 2. Juni tad nu pats kans
nahza un padewahs.

Par Rihwas eenemichanu tohp wehl ta rakkhts.
Ihfi preefch pilsehta padohschanahs tur pa eeffchu bij
par dauds leela jukka. Weena partija stahweja pret ohtu
un kanam neweens wairs negribbeja klauhht. Kaufcha-
nahs jau sahlahs ap pilsehtu un kans ustizzedams Tur-
meau-Zomudeem, kas bij apnehmufchees karroht lihds
pehdigam, lihds ar scheem karra partijas laudihm bij no
pilsehta isgahjis, bet nu arri ta ohtu partija winnu
wairs nelaida atpakkal eeffcha. Tur nu bij kana tehwa
brahtis Seid-Emir-Ul-Umaru waldischanu sawas rohkäs
nehmis un kad generalis Kaufmans nahza schai eenemta
pilshehta eeffcha, tad schis pats Seid-Emirs lihds ar zit-
teem kana raddineekeem un augsteem pawaddoneem nahza
pretti un pasneedsa generalam dahwanas un to sinnu,
ka kans effoht aishchds un ka schee effoht ispestijusch
no zectuma to Atadschanu, ko kans 7 mehneschus zectuma
turrejis un ka pilsehta eedshwolaji effoht isfautusch
par jaunu kanu scho Atadschanu un tam pedewufchi par pa-
lihgu Seid-Emiru. Schis firmgalwis (70 gaddus wezs)
jau no fen gaddeem irr ta galwa no tahs partijas, kas
ar Kreeweem gribb meerä un draudfigi dshwoht. Bet
tapehz winsch bij stipri eenihhs no kana pirma padohma
deweja Diwan-Beg-Mat-Muradu, kas kanu pratta ar
weenu pret Kreewusemmi usrihdht. Dit lihds Kreemu
karra spehls bij pilsehta eeffcha, te arri wiffi it ka no
jauna atspirga, bohdes tappa atkal atwehrtas un laudis
nahza is sawahm allahm lauka. Dit kans neraddahs.
Generalis Kaufmans rakkhija winnam pats grahmatu un
usaizinjaja lai tuhda pats nahk. Ohtu deenä kans arri
bij klah un prohti ta, ka pilsehtai garram jahdams tee-
scham nonahza Turkestaneefcha lehgeri. Generalis winnu
fanehma ar pilnigu gohda parahdischanu, un atdewa

winnam to semmes waldischanu atpakkal, bet peelikka pa-
dohma dewejus, kas us Kreewusemmi neturr naidigu
prahtu.

No ahrsemmehm.

No Mainzes sinno, ka ar wihnu scho gadd buhshoht
gan plahni. Gan zerrejusch, ka wihna kohki, kas Aprita
beigäs hij apfallusch, atkal wehl atsels, bet kad nu arri
wifs Mai mehnesis bijis tahds mas jauks, tad arri schi
zerriba suddusi.

Wahzu keisars no Omfes bij aishrauzis us Jugen-
heimu, tur apzeemoht Kreemu Keisaru un laimes weh-
leht winna augstai meitai ka bruhstei. Atpakkal brauzis
irr nu gan zella dewees us Gasteinu, tur gan atkal ar
Austrijas keisaru satiksees. Ar Bairijas kehniu us zella
gan nesa-eepees, ja neweens no abbeem ihpaschi pehz
tam ne-ilgojahs. Bairu kehniusch beidsamaja laika irr
mas draudfiga prahta rahdijis us Keelwahzlemmi.

Omfas pilsehta, par peeminuu tam notiffumam, ka
preefch 3 gaddeem tur Frantschu weetneeks Benedettis
fawu rupjibu rahdija Pruhfchu kehniuam un zaur to is-
zehla wiffu to breefmigu karu, irr us tahs weetas leels
marmora almins nosikts; winnu sawz Benedetta almins.
Tai peeminuas deenä almins bij no daschahm dahmahm
ar fakkumeem puschkohis un bij luhgufchas firmo keisaru
kas pattabban tur irr, lai aiseet un pasublo scho wee-
tinu. Bet keisars lizzis pateiktees un fazzihht, ka nebuh-
shoht wis pats turp nonahht, jo Omfa effoht arri daschi
Frantschi un ais smalkuma pret teem negribboht pagahju-
schas leetas ta peeminneht. S.

No Irlandes sinno, ka tur Dungiwenē nesen kahda
feewa mirufi, kas sawos paschds taukds no-
flahpufi. Ihfi preefch sawas mirschanas ta fwehrufi
350 mahzinas. Dshwa buhdama ta effoht deefgan mun-
dra un darbiga bijusi. E. F. S.

Frantzija tautas sapulze republikaneefchu partija tit
tahlu bij eedrohschinajusees, ka nahza ar daschadahm
jautaschanahm waldischanas leetas lai warretu taggadejo
waldibu un winnas ministerus iswiltt druzzin gaisma.
Bet ka bijusch ta palikka masaja puffe un balsu wairums
nospreeda, rakkht protokolle, ka tautas sapulze ustizz
pilnigi taggadejai waldbai un wiffas leelas jautaschanas
leef pee mallas. Taggad nu gan us 3 mehneschi gribb
nemt brihwdeenas, bet bihstahs atkal, ka schinni pastaru
laika nenoteel leetas, furras wehlahk newarr wairs fa-
labboht. Republikaneefchi un ihpaschi Gambetta us to
strahda, ka warretu taggadejo sapulzi isflidinaht un
zelt jaunu; zerre, ka tad brihwwalstneeku partija warretu
leelaku skaitu preefch sawas partijas eedabuht. — Fran-
tschu waldischana ar weenu wairahk nodohdahs pahwesta
fullaineem un zeesch kluffu, tur gan buhtu ja-apfauz,
arri tur, tur weetu weetahm laudis pee sawas garra tum-
sibas nogreeschahs gar wiswiffadeem brihnumeem, ko,
ka winni nostahsta, nupat Marija, deewa mahte, drihs
pee weena waj ohtu flimneeka rahdijusi. Wiltineeki is-
pauusch tahdas wehstis, ka Marija scham jeb tam puihenam
waj meitenam parahdijusees un tad nu nahk un brauz
mulki kohpa to weetu un tohs aplaimotohs redseht un

apbrihnoht. Kur tahda brihnuma weeta tur sinnams pilsehtinam waj zeemam attekf ar weeseem leels pulks naudivinas un ta tad kratta kullites mulkifcheem ar ween wairahl un isleekahs pee tam lohti deewabijigi.

Franzija. Tautas sapulze darbojahs, ka warretu sawu karra deenesta buhshanu gruntigi pahrtaiht. Wiiffi tik tur runna no spehzigga karra spehla, kahds Franzijai effoht dedfigi waijadsihg. Bet karra jau tapehz gan wehl ne-ees mefleht. Presidenta Mat Mohona waldischana walda wehl ar weenu spehziggi par wiifeem, ta ka republikaneefcheem jazeefch ittin fluffu. Waldischana ir arri stiprs atspaidis pee garrigneefcheem, tee usteiz zil warredami scho waldischana un warr gan fazziht, ka Franzija fen nau peedsihwojusi tahdu deewabijigu waldischana kahda taggadeja. Par basnijahm un basnijbuhshanu, par swehtdeenu swehtifchana u. z. waldischana ruhpejahs us to smalkako un zaur to rohdaht tai spehziggi palihgi.

No Spanijas. Alfoja tee dumpineeki irr strahdajufchi tik pat breefmigi, ka zittureis Parisis komunisti. Pilsehta birgermeisteri wiifupirms noschahwa un ar winna lihki wehl wiifadu apgrehzihu dsinna, tad nu kehrahsklaht drihs weenam, drihs ohtram; nammus dedsinaja semme; nostahsta, ka weenu zilweku irr ar petroleju nosmehrejufchi, tad dedsinajufchi, tad schahwufchi un beidsiht ar duhreenem sabaddijufchi. Waj warr swehri tik nejauki buht, ka zilweku sirdis, kad tahs besdeewibai nodohdahs? Taggad nu tur regimentes sagahjufchas, ko waldischana suhtijusi, tahs raudsihs mehst to pekli un nemt rohka nedarbu meisterus. S.

Par dsimtu mahju pahrdohsch. Widsemme.

No 23. Janwara lihdi 23. Aprilim 1873.

Pahrdewaja wahds:	Muischas wahds:	Zit zeematu:	Zit dahderu un grafch.:	Zit maksahs:	Zit maksahs:
Kahlen	Seltinmuischa	23	29 d. 66 g.	3900 r.	130 r.
Wolff	Wibbrof m.	2	49 " 19 "	7500 "	153 "
Zöckell	Swahrtawa	26	582 " 12 "	90970 "	156 "
Zöckell	Ruttermuisch.	13	284 " 12 "	45170 "	159 "
Zöckell	Jaunam.	18	392 " 50 "	57590 "	146 "
Ungern-Sternb.	Willande	21	348 " 82 "	56150 "	160 "
Bock	Engemois	11	176 " 88 "	30200 "	170 "
Maidell	Salluffem.	1	11 " 2 "	2100 "	190 "
Möller	Süllemois	3	40 " 65 "	5499 "	134 "
Sivers	Räppina	11	175 " 34 "	25205 "	144 "
Roth	Willkuffem.	8	187 " 49 "	23654 "	125 "
Roth	Langensee	7	154 " 11 "	18354 "	119 "
Stryf	Krimanmois	9	206 " 62 "	29372 "	141 "
Stiernhielm	Wassutamois	2	96 " 19 "	15000 "	156 "
Seidlitz	Weiermuischa	1	21 " 48 "	3225 "	146 "
Staden	Kumerimois	1	8 " 62 "	970 "	107 "
Schröder	Reepas muij.	23	519 " 71 "	62200 "	119 "
Hüne	Kawestemois	1	18 " — "	4500 "	250 "
Mesentampff	Larwastolin	4	92 " 6 "	14550 "	158 "
Vauring	Medful	48	87 " 64 "	122542 "	139 "
Vietinghoff	Wahluppe	1	21 " 72 "	2725 "	123 "
Vietinghoff	Wegz-Annesm.	1	17 " 60 "	2385 "	132 "
Rufschmann	Laudone	3	46 " 56 "	7689 "	163 "
Rasafin	Rodimois	4	48 " 59 "	6215 "	126 "

221 j. 3907 d. 79 g. 637665 rub.

Dalderis zaur zaurim rehkinajohi maksa 163 rub.

Seemats zaur zaurim rehkinajohi maksa 2885 rub.

Kad mehsh scho gaddu zetturksni salihdsinajam ar winna preekschtezetajeem, tad atrohdam, ka muhsu gaddu zetturksnis scheem stipri atpakkat paleef. So kamehr muhsu gaddu zetturksna 3 preekschtezetaji kates warr leelitees, ka par wairaf ne ka par 1 milionu zeematu semmes pahrdewis un kamehr weens no winneem par 1 1/2 milionu pahrdewis. — tomehr muhsu gaddu zetturksnis par ne dauds wairaf ne ka par pufs milionu pahrdewis.

Tomehr eemeerinajamees, to leetu tuwaki apstatti-dami. Prohti isgahjis gads 1872. pirmâ gaddu zetturksni arri mas ween pahrdewis, prohti 2720 dalb. 9 gr. par 369,153 rubl. Ja nu tas gads 1872, tik palemnigu eefahkumu nehmis un tomehr pehzaf tik kups palizzis, ka pa teem 3 atlikufcheem gaddu zetturksneem par wairaf ne ka par 1 milionu zeematu semmes pahrdewis, tad jazerre, ka to paschu arri schinu 1873. gadda peedsihwojim.

Kad fainneeki paleef par gruntineefcheem tad wiiffa semneeku buhshana attekf. Ka zaur gruntineeku buhshana skohlas buhshana attekf, to nupat peedsihwoju sawa draudsê.

Lihdi schim Widsemme ar skohlas buhshana bij ta. Ko mahzitajs zaur luhgshanu, isfkaidroschana un pahrunnashanu warreja panahkt, to panahza, wairaf ne.

Par prohwi skohlas ehlas mahzitajs tik ween zaur sawu puhlinu, zaur sawu luhgshanu warreja panahkt. Draudsê skohlas waldischana gan sinnams augstakai skohlas waldischana sinu dewa, ka tur un tur skohlas ehku wehl truhkfoht. Bet peespeeschanas nekahdas nenotikka.

Tapat arri skohlas pahrluhkotaji notiktâ laikâ skohlas pahrluhkoja un atradda, ka tur un tur skohlas ehku wehl truhkfoht. Bet peespeeschana pee buhwefchanas tomehr nekahda nenotikka.

Zaur mannas mihtas draudsê un zaur lungu labprahtibas mannim idewees, ka nu taggad neweenas skohlas wairs netruhkt. Pehdiga skohlas ehka scho ruddeni tiks eefwehtita. 30 gaddus no weetas sinu esmu dewis augstakai skohlas waldischana, ka schinni pagasta skohlas ehlas wehl truhkfoht, bes ka zaur scho sawu sinas dohshanu es kaut ko buhtu panahzis.

Tapat zaur mannu luhgshanu un skubbinafchana mannim idewahs, ka weenas muischas fainneeki skohlas ehku buhweja, ar ko winni pehz toreisiga attihstifchanaht stahwoffa zerreja istift.

Bet kas nu notikka? Schahs muischas fainneeki palikka par gruntineefcheem un tubliht it ka zaur brihnumu winnu redses aplohks isplahtijahs. Ar scho skohlas ehku winneem wairs nepeetikka. Winni skohlas ehku isbuhweja dauds leelaku un staltaku un turflahkt kahro pehz dsilakaf mahzita un tadeht prohtams arri augstaf lohnefa skohlmeistera, kurra kahroschana sinnams arri nepeedilbita nepaliks.

Gruntineefkam teef zits prahts ne ka rentineefkam. Un par to arri newarr brihnitees. So kursch fainneeks

gan labpraht leelu naudu maksahs un leelus uppurus nefsibhs preeksch ffolhas buhschanaas, kad winnam nau nekahdas drohschibas, ka ilgi paliks ta pagasta lohzeleis, kurram par labbu winsch minnetohs uppurus nefs?

Un ta nebuhtu grubti usrahdiht, ka gruntineeku buhschannu us wissadu wihst un ta falkoht us wissahm pufsehm isdarras ka semneeku buhschana atsehl, atjamojahs un suplojahs.

Dohbele, jeb kulturwehstures bilde is Semgalles fenatnes.

(No Dohbeles mahzitaja A. Bielenstetu.)

No wisseem raddijumeem til tam zilwekam irr sawa pagahjiba un sawa nahkamiba, til winnam irr wehsture, winsch ween spehj jautah: kas irr bijis? kas buhs? Winnam irr sawa wehsture, tas irr: ne til ween, ka ta ahrija dshwe ar laiku pahrgrohsahs, bet ka wissa atshschana un prahts, un firds un spehki pee zilweka dohdahs us preekschu, dohdahs us labbaku. Wehsture irr kulturahs attihstschanaahs is masaka eesahkuma us pilnibas mehrki. Til zilwekam irr sawa kulturwehsture. Tas putnisch taifa schodeen sawu perreklitapata ka preeksch 6000 gaddeem. Teem swehreem un lohpeem mescha irr wehl schoodeen tapatti dshwe, ta patti manna, ka Uhdama un Noa laikds. Turprettim kahda starpiba ne-usrahda zilweziga dshwes buhschana dshwolkds un apgehrba, ceraschahs un mahzibas, likkumds un walstis eeriktis ir pat jau weena gaddu simteni!

Mettisim sawas azzis atpakkal us muhsu paschu tehwijahs fenatni. Muhsu deenas jau arweenu wairahk atshst tehwijahs dahrgumu, ta tehwijahs mihlestiba aug pee zilwekeem, aug pee wesselahm tautahm. Mehs ne-effam til ween pasaulis eedshwotaji, bet muhsu ihpaschums irr: Mehs effam Kursenneeki. Tapehjtad peenahkabs, ka mehs ne til ween pasihstam to debbes walstibu, kas semmi un debbes fanemm kohpa, bet ka arri pasihstam sawu tehwijsu scheitan, kas preeksch schi muhsu muhscha irr muhsu mahju weetina. Waj ta nau nepilniba muhsu ffolhas mahzibas, kad wairahk sinnam par Greeku un Rohnneeku fenatni, ne ka par sawu paschu tehwijsu, kad sinnam weenu pakkal ohtra no pat pirmajem laikeem isfaukt Franzijas un Englantes fehnias, bet mas jeb it ne ka nesinnam par to semmes stuhriki, kur muhsu kahjas staiga? No kam gan tas nahk, ka tehwijahs wehsture mums til swejscha leeta, ka til mas tradizijas jeb sinnu no weenas pa-audses us ohtru pah muhsu fenatni isplattijuschahs? Weena atbilda irr ta, ka pee mums lohti mas monumentu un peeminnu, kas wezzus laikus dshwi atgahdina un kur atminnas, teikas un nostahstijumi warr dshwi peeseetes un to zekku zaur gaddu simteneem lihds eet. Muhsu Baltijas gubernahm truhst tahdu leetu, kahdas zittas wakkara pufses walstis lohti beeschi atrohdahts un katru garram gahjeju, griiboht waj negriiboht pazilla atpakkal par

gaddu simteem, ir pat gaddu tuhkstoscheem un winnam fenatni dshwi preeksch azzim stahda. Bet nesuhdsefimees arri par dauds. Arri mums wehl irr peeminnas no agrakeem gaddu simteneem, prohti wezzo pilku muhrds un druppas. Par weenu no tahdahm wezzahm pillim griibu te pahrrunnah. Ta irr Dohbeles pils, Kursennes widdu pee pascha ta ihsta leelzele, kas ka leela dshwibas ahdere eet zaur Kursemmi. Kas to zekku gar Dohbeli brauzis, tas buhs arri apbrihnojis to wezzo pilli, to warrenu buhwi un buhs atgahdajees, ka is scheem isdruppuschem muhreem runna us mums tahla fenatne. Kad azzis deesgan gaischahs buhtu, tad redsetum is schihs pils peeminahm, kahdas dachadas straumes irr nahkuschahs un gahjuschahs weena pakkal ohtru pah muhsu Kursemmi. Pee Dohbeles wezzahs pils redsam paganu laiku beidsamahs atlikkas un arri kristigas basnijas eesahkumu schinni apgabbala; tur redsam fledes un shmes is ordena laikeem, kur Baltijas semmes tappa uswarretas un wakkara pufses kulturai atwehrtas. Schee paschi muhri atgahdina tohs 2 gaddu simtenus, kur Kursemme ka ihpascha walstis sem Kursennes herzogeem stahweja, kamehr tai bij japahdahs tam warrenahm Keisara iszepteram, kas taggad pah mums walda. Ta patti pils mums atgahdina widduslaiku gaddu simtenus un nowedd muhs pee jaunu laiku fleekschna, kur garrigi spehki stahw leelaka swarra, ne ka muhri un wakk, bruunas un schkehpi. Kad nu te to apfeggu drufzin raudsichu atsegt, kas fenibu apklahj, tad luhdsu tomehr pazestees, kad til drufzinahs is fenatnes spehju falassijis usrahdiht.

Dohsimees tad garrā kahdas tuhkstosch gaddus atpakkal; waj lehzeens pa-eetu simtu gaddu tahlahk waj tuwahk, tas idohs til masu starpibu. So tahlahk atpakkal, jo masahk un lehnahk pahrgrohsijahs zilweziga dshwe — ahrija un eekschiki. Taggad gaddu desmitds noteek un pahrgrohsahs wairahk, ne ka agrahk gaddu simtenus.

Ka toreis isklattijahs widdus Kursenne wezza Semgalle, ka isklattijahs Dohbele, fen preeksch ta laika, kur Wahzeeschi uswarreja un te apmettahs? Irr garrigi mahlderis, kas ismahlejahs few un zitteem tahdas paschu isdohmatas bildees un stahsta no paradihses selta laikeem, kahdi schē effoht zittureis bijusch; laudis effoht pahrtikuschi bijusch, un meers un taisniba, deewabihjashana un laime waldijusi par wissu semmi. Bet kas ar wehsturi darbojahs, tam jafalka, ka kur winsch arri sawas azzis mett, winsch preeksch tuhkstosch gaddeem ne schē ne zittur kur ne-atrohd wis to paradihsi. Ta irr dauds tahlaki meklejama. Preeksch tuhkstosch gaddeem muhsu semmite ne-isklattijahs wis pehjt paradihses, bet usrahdija stipru negantibu un rupjibu pee zilwekeem ka wissa dabbā. Ta weeniga leeta, kas no teem laikeem lihds scho baltu deenu atkizis un pastahw, tee irr tee kalni un pakalnes. Tahs uppes, tahs irr daudskahrtigi pahrgrohsijuschahs. Kad no to laiku Dohbeles kalneem metta azzis tais klajumds us deenwiddus un rihta pufsi, tad redseja, kur taggad krahschni lauki irr, besgalligus meschus, zil tahlu til azz

fneedsa; to dauds muischu un mahju weeta redseja pa weenam schur un tur is masa klaijumina kahdu duhmu stabbu gaisa kappjam. Un ta tauta, kas pirmâ fenatnê tê mahjoja, kas ta bij par tahdu, kahdu wallodu ta runnaja? Gan buhs tahs paschas flannas, kas taggad te schinnôs apgabbalôs dsirdamas. Latweefchi tee bij un wehsture nesinna, kad tee tê eenahlfuschi un kahdus agrafus eedfihwotajus tee gan buhs aisdennajufchi, jo jadohma irr, ka arri preefch Latweefcheem jau zittas tautas tê buhs mahjojufchas. Tee irr latweefchi, kas tai semmajâ gallâ, fur wiffas tahs uppites aistekl us leeluppi stary Uzi un Tauerkalnes mescheem to wahrdu „Semgalleefchi“ nessa, isschirdamees no teem latweefcheem, kas us rihteem no Tauerkalnes mescha gar Daugawas deenwiddus pussi mahjoja un tappa faukti par Sehleeefcheem (Selburga) jeb wiswairahl par „Augfchgalleefcheem“.

Netahlu dsihwoja tautas no zittas, prohti Pinnu ziltâ; jau tuhda winpus daugawas, no Mihgas lihds Salazei, gar wiffu to wakkara pussi, gar Widsemmes juhmali dsihwoja Lihwi un kâpat gar Kurfemmes juhras krasteem atkal Lihwi jeb Lihbeefchi. Atkal gar Wentu un Alhbaru dsikku un widduzi steepahs eefschâ zitti eedfihwotaji Dukkuma un Salbus apgabbalôs, tee bij Kuri, kurri pehz ziltâ ahtraki flaitami pee Pinneem, bet drihs eeraschâs un wallodâ falehjâhs weenâ kohpâ ar latweefcheem. Tur tad bij ta wezza latweefchu semme, no juhras krastmalahm schkirta zaur purweem un mescheem, nepee-eimama nei preefch Jenikeefchu shtara mekletajeem, nei gudreem Greekeem, nei karri khrigeem Normanneem un Wahzeem.

Usluhkojam tuwali to dsihwi, waj to warr par paradihsi turrecht un faukt? Al winna wairahl gan lihdsinajâhs Alhdama dsihwei, kad tas no paradihses bij isdsihtâ. Gan latweefchi no wiffu tautu schuhpula, prohti no Usijas atnahfdami bij atneffufchees lihds tahs daschadas labbibas; us to norahda tee nosihjumi winnu wallodâ; tomehr pa wiffu to garru zekka laiku no Usijas nahkocht un arri tais pirmôs laifôs, kad apmettahs us dsihwi gar leelupes un daugawas krasteem — ta semmes kohpshana tomehr bij lohiti wahja. Gseri un uppes weegli pasneedsa issalkufcheem siwis, dsilklais mesch audsinaja swehrus un lohpus, kuru galla derreja par barribu, bet tur meschôs bij arri jazihnâhs ar plehsigeem swehteem. Semgalleefchu sentehwi ghja meddiht warreno fuhbru un breedi, luhreja us lahzi un wilku, fehra bebrus un uhdrus gar upmallahm, luhfchus un zaunes — fur taggad arklis sawas waggas dsenn.

Ne tahlu no fehtas pa zelneem gannijâhs lohpi, kas fainneekam dewa peenu preefch barribas, willu un abdas preefch apgehrba. Sirgi nebij leeli, bet lohiti isturrigi, us teem jahja meddibâs, us teem dewahs karrâ. Bet no paradihses meera mas to redseja. Tiklihds seema bij tiltus pahrtâifjusi pahr uhdeneem un zekkus zaur purweem, kad tad tas fals drufzur mehrenahs palikka ap Februaru, tad falassijâhs sentehwi pulkôs un ghja laupihst waj nu pee Kureem jeb Lihweem jeb Leifcheem un ne zil ilgi tê atkal fchee nahza latweefchus pretti islaupihst un atreebtees. Tâ ghja gadâ no gadda. Tee irr tee wezzu wezzee

karri, kas wezzâs teikâs tohp peeminneti, fur sentehwi ghjufchi karrâ ar almiu zirujeem un almiu ahmureem. Jau pasinna arri fihlus un schlehpus un pihlus, ar af-fahm kranma gallotnehm. Weenas mahjas no ohtrahm bij labbi tahli, tâ tad eenaidneeks it labbi warreja nemannihst usbrukt un weenu pakkat ohtra uswarrecht; wihri tappa nosisti, feewas us zeetumu aifwestas, gannamee pulki un ta masa manta pee drehbehm un barribas un eerohtscheem lihds paremta un tahs mahju buhdinas fadedsinatas. Weena dalka, kas eenaidneekus pamannidami bij paslehpufchees dsilklâjôs meschôs, lihda alkal ahra, kad eenaidneeks bij nogahjis probjam, atradda tohs nosistohs un tohs schelhi apraudaja. Teem tappa ar leelu gohdibu behres noturretas. Winus isneffa us kalna wirfu, fur ehdra ruhme bij ar almineem wissapfahrt aprohbeschota. No scheem muhreem schloht plazzis bij dauds gabbalindôs eedallihst, kas bij ar masakeem almintineem islikti, gan karrai faimej faws kappenu plazzis. Ufzehla ugguns jahrdun un ugguns leefmas apehda meefas truhdus no faines tehweem, dehleem un brahleem, ko eenaidneeki bij apfahwufchi. Pabri reekufchas ohglu un pelnôs fagrufduschu kaulu noguldija tai alminu rinki kalna wirfu, fur tee gaddu fintenens gullejufchi, kamehr wehlfas pa-audses aifmifsa ko schihs meetinas nosihmejufchas un tohs fawahltus alminus preefch buhwehm nehma iswaddaht un isleetaht un sentohpeju arklis eejauza sentehwu pelnus dsikli semmê, lai auglus panahktu. Tas darbs nu irr padarrihts, tee mirrufchi dufs. Tas dsihwais greefchâhs atpakkat sawâ ar ugguni aifghjufchâ dsihwes meetinâ. Winfch wedd no jauna balkus is netahla mescha un buhwefew to prastu, semmu buhdinu no kohka, ko fauz par nammu, kas gan buhs lihdsinajees teem wezzâs mahjâs wehl redsameem nammeem jeb ugguns kurreem; tur nebij nefa zitta, ka ta weena ruhmitê, fur pee ugguns kurra fildijâhs un sawu ehdeenu wahrijâhs, bes fkurstena, bes lohdsina, ta gaisma tik zaur masu zaurumu dabuja eefpibdeht, ko atkal ar kohka gabbalu aifschahwa; nammâ nebij nekahdas zittas eeriktes. Scho sawas mahjas widduzi wehl taggad latweefchi mehds faukt par „nammu.“ Wiffi zitti kambarifchi tik wehlfak ar laiku irr klahst nahfufchl, fur nepeetikka wairas ar to nammu ween. Tas irr tas paradihses meers, ta taifniba un drohfchiba, ta bagatiba un pahrtifchana toreis.

Bet lâ tad nu isskattijâhs Dohbele ap to laiku, no kurra runnaji? Irr grubti sinas doht no tam, kas wehl nau. Un tatschu warr arri fazzibt, ka Dohbele bij gan jau arri toreis. Pee Behres uppes krasteem jau toreis iszehlahs tas apatais, stadwais, sakkais kalmifsch, ap kuru taggad passleelzefsch no tilta uswedd augfchâ. Sinams tas zefsch gan wehl tur nebij, ta tilta arri tur nebij, bet tas sakkais kalns jau stahweja, no weenas puffes ta uppites, no ohtrahs un trefchâhs puffes masa grawa, kas bij dsilklâ parakta un bij par zeetofschna ghawi, no zeturtahs puffes bij israkts labbi dsilfch ghawis un ghawa, semmes famestas par augstu walli pee pifskalna mallas. Wehl taggad gaischi irr redjami abbi tee galli no fchi wezzu wezza, warrena ghawja, fur gar Behri un pass-

No tabm pee **Saldus** frohna pagasta teefas peederrigabm pagasta waldifchanaibm tohv sinnaus darribis, fa galwas naudas klawereefchana par 1873/74 gadda zaur nowadda weeteekfeem preefch appafsch minnetem pagasteem **Saldus** pagasta teefas namma idarrita tas, fa:

- 1) Sabtinu pagastis rakstibis 31. Juli 1873.
- 2) Kumbra " " 1. August "
- 3) Saldus " " 2. un 3. August.
- 4) Teel-Teegeres " " 4. August 1873.
- 5) Saldus meschafungas un mahstaja " 6. August "
- 6) Ulu pagastis rakstibis 8. August "

tandehlt tohv wiffi ahrpuf pagasta dshwodami un pee augfcham ufinnetem pagasteem peederrigi lohjetki ufajinat, nolitu termini webra list, un fawas eerunnas vrett nowadda weeteeku spreedumu, waj zaur flimmibas jeb frustamabm fibuehm peenest, ar to peedraudeschamu, sab febbaki neweens netaps waird flaufigis, bet ar fawahm fuhdibahm noraidibis.

Saldus teefas namma, 16. Juli 1873.
Par wiffieem pagasta wezakeem:
(Nr 311.) Sabtinu pag. wez.: J. Milt.
(S. W.) Strihw.: Kulle.

Frohna **Strundas** pagasta waldifchana darra zaur scho latram kam peellahjabs sinnamu, fa ta no augstakam teefabm idarribi pawehleta jaunu pagasta rullu karakifchana, uf 23. Juli f. g. pulstien 8 no ribra — fcheit idarrita tiks; kamdeht illairis, kurfch pee **Strundas** nowadda peerakstibis irr un ahrpuf pagasta fawu dshwes weetu rurr, teel zaur scho ufajinat, minneia deena ar fawu un winna peederrigu familijas lohjetki frustamabm grabmatam, fcheit meldetees.

Lapat arri kam peeritit, teel zaur scho fluddinabib, fa augfcha minneti deena, galwas naudas klawereefchana par 11. wuffi f. g. un 1. wuffi nobelama 1874. gadda no pagasta weeteeku pulsa tapd idarrita, par furru apfweeschamu nemera fuhdibbas 14 deenu laika, pee augstakas teefas japeenefs bubtu jeb zittadi kas taribis spreedums rititgi fawa pilna fwehta paleel.

Turklabt, tohv arr wehl sinnaus darribis, fa 30. Juli f. g. pagasta rullu rakstifchana un galwas naudas klawereefchana, **Strundas** Meschafunga un **Strundas** mahstaja pagasta, uf tabdu paschu wilst un grunt, fa pee **Strundas** nowadda — **Strundas** teefas namma idarrita tiks.

To lai latrs kam wajajidhis xenu webra!
Strundas pag. waldifchana, 12. Juli 1873.
(Nr. 389.) Pag. wez.: E. Buhmert.
(S. W.) Pag. fchihw.: J. Kalle.

Celfch **Kuffcham** pee **Kandawas** tohv mekhebis weens dahrsnecks kas fawu awatu labbi proht. 1

No **Kiewenbehies** Dsholmuifchas **Zimmermanna** **Uinf** **Rohmann** tohv itt miht luhgts, lk-lara, kas winna dehtu, kas celfch wrahta kojuzis, 12. Juli f. g. no mahjabm isgahjis un wehl nau atpafkat nabjis ar wabdu mahelis, tumfchi maht, nepuzeta dabrida, 25 gaddi wezs, bruhna wadmalaas jaffe muggura un pelleka zeppure, baltaas pallulu bifkas, bassabm lahjabu; eedams wiafch arweenu to celfch rohlam nefs, lahbas kohlus jeb zittu ko. Fa gadditohs kam uf zetta tabdu fatit jeb mahja eegahjufchu, winna veeturreit un uf to augfcha minnetu muifchu atfubtib. To labbs tee noffummufchi wezalk, kas winna atweddam ar patejibu winna zetta braufschamu aifwai-fabs.

Skoblasbehrni

warr dabuht labbu lebrtel un kost; — japeetejabs **Zelgawa**, efera eela, **Zinowfa** namma Nr. 24. celfch ebrbehrigi par labbu rohu pee **Schlichtera**, ne wehlah fa lthdsf 29. Juli f. g. 1

No jensines atwehlehita. **Rihga**, 23. Juli 1873.

Wiffieem, kas dohma **Zelgawas** realkfobla par skobleneem ufameti list, teel zaur scho sinnaus darribis, fa preefch tam peemeldefchanas laiks irr nolikt uf 5. un 6. Augustu 1873. Japeenefs irr: baltu, frustama un skoblas fibue. **Zauzeneekem** bes tam wehl jatrabda no fawem pagasteem atlafchanas fibues, kas leegna, fa irr atlaisti uf skoblu apmekleschamu. **Wehlfas** peemeldefchanas buhs weltigas un netiks peenetas. 2

Skoblu infpektoris **Kuhlberg**.

Tehrpataš elementar-skoblo-taju seminarā

fchogadd 1. augusta ufamfchanas efsamens **Hubs** norurreit. Te klabt teel peeminnetis, fa preefch triu audfeknem no freenu tautas, frohna weetas ap scho laiku buhs fwabbdas. 2

Seminara infpektoris **Maas**.

Zelgawā. 30. augusts.

Kas ir sche muhsu semē, kas schabs deenas swara neafibtu, kas, kam schi deena eirds ahtraft nepufstetu! **Pebrn**, swehtu runā, tika ifieitko, fa trihsfabrigi muhs schi deena saweeno: patejibbas swehtu, zeribas swehtu, brihwestibas swehtu; fa schee swehtu ibsti saweenoschanabs swehtu. **Diwi** deenas gada, 19to februari un 30to augustu, pirmo **Rihga**, ohtro **Zelgawā**, mehs ihpaechi swehtu; rizam, fa schi deena muhs schogad no ribteem un wafareem, no feemekem un deenwifchem saweenohs un ne waloda, ne fabrita neschfirs; tapelj wissi ufuhgti, scheem swehtieem peedalitea. 2

Swehtu komitejas wahrdā: 2

P. Allunan.

Englischu

Superfosfatu

celfch jauneem maifsem, pahrohd ar druklatu pamahjifchamu klabt 2

Gottfr. Herrmann,
Zelgawā, pee **Dohbeles** wahriteem.

Jann uf buhwehts

rattufmehres fabrikis

J. W. Gramanna, Rihgā,

peedahwa **wiſiabbako** sillo **rattufmehri** par teem lehtakeem tirgeem. **Schi** fmehre irr pilnigi lihdsiga tai **labbakai** **Belgijas** **rattufmehrei**. 1

Dauds darrifchanas deht teel luhgts leclafas peepraffifchanas pee laika sinnamas darriht.

Paackarda superfosfatu

fcheit uf femnehm jau pahri par defmitē gaddeem pahstams un war labbu ftrachtiees, dabunams pee 2

P. van Dyk, Rihgā,

leclaja smilfchu eela Nr. 1. pretim birſhu fuhrim.

Zelgawā war 4 rubl. 25 kap. par maifu pee **G. Höpfer** pee tirguſ platſcha.

Englischu Superfosfatu

Napat dabujabm weenu leclu partiju no ta it flawejama fabrika un peedahwajam zeem. femkohjceem **Par** **Rihgas** tirgu, fa arri awiſtelechanas zaur rakstu tohv pretim nemias taf bohde 2

S. Henster,

Zelgawā, **Paul** eela Nr. 13. pee mafajceem wahriteem.

Zirobles muifcha irr weena mahja war to tirgu, fa no banka notafkeereta, ifdohdana un par **Zurgeem** ufneemama. 1

Zelgawas Annas basnizas skohlā,

ftrihwer eela Nr. 35, mahziba preefch fehneem un meitenem eefahlfes 7. August f. g. **Behrni** teel arri **ruhmē** nemiti. 2

Skohlataja **G. D. Bahr.**

Behrni, kas **Zelgawas** freifskoblu jeb arri zittas skoblas apmekle, warr **ruhni** ar **kosti** un **ufraudifchamu** jeb **ruhni** ween dabuht **Teelaja** eela, trefcha namma no freifskoblas uf tirguſ pufſi Nr. 24. **Klabtakas** sinnas dohd nammafaimnecks. 1

Behni un **meitenes**, kas **Zelgawas** skoblas apmekle, warr dabuht **kosti** un **peemahjofchamu** pee 1

Peterſohn,

Strohla namma Nr. 45 ftrihwera eela.

Druckabts pee **J. W. Steffenhagen** un debla. (Te klabt peellikums: **Basnizas** un **skoblas** sinnas.)

Basnizas un skohlas sinnas.

Weens kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Rahditajs: Stanas. Skohlmeisternu fapuzje dseed. fw. laikā Rihgā. Durbes skohlotaju konferenze. Preeksch ew. lutteru palibds. laddes 2c.

S i n n a s.

Kursemmes ewang. lutteru konsistorija darra sinnamu, ka 2 stipendijas (no Schwemschuh) nahls isdallischana preeksch tahdeem, kas par mahzitajem studeere un kam mas pee rohkas. Kas us schibm stipendijam gribb meldetees, tam lihds 1. September konsistorijai japeenefs tahs leezi bas par masu rohziibu un par sawu studeerechanu. (Kurs. gub. aw.)

No Skultes raksta Balt. wehstn. Tai 21. Juni no-turreja Skultes latweeschu meitenu skohla eskamu. Min-netā deenā dewohs jau rihta agrumā zekā un nonahzu paschu laiku sinnamā weetā. Skohlas eesfchpuffe bij jauki ar meijam un pulkeh m ispušchota. Weesi no tu-wenes un tablenes bij jau sanahkusch, bet til janoschchlo, ka lohti masā skaitā. Domehr tee, kas klah bij, buhs mahjās pahrbraukusch pateesi pahrlleezinati, ka Skultes latw. meitenu skohla sawu darbu ar swehtibu un fekni strahda. Man bij leels preeks redsoht, zil tahlu skohl-neezees gadda laikā us preekschu bij kluuschas. Ar weenu wahrdu eskams brangi un teizami isdeweess. Isrunna-johs arri ar dascheem weeseem un wezzakeem, kuri man teiza, ka pilnā meera effoht ar to, ko redsejuschi un dsir-dejuschi. Skohlas spehki schē wiffi kreetni un teizami, tahdi kahdus retti atraddihš. To katrs leeziinahs, kas pee eskama klah bijja.

Rihga. Zaur Keisara pawehli no 1. Mai f. g. Rihgas pilfchtam irr atwehlehts zelt jaunu skohlu „real-skohlu preeksch birgeteem“ kurrā skohlēni dabuhs mahzi-bas, kas derrigas us wiffadeem amateem, andeli un fabriku darbeem. Inspektors un skohlmeisteri, kurreem buhs weenadas teešibas ar zitteem frohna skohlmeistereem, taps apstiprinati zaur Lehrpattes skohlu aprinka kuratoru. Rohnes un pensijas skohlmeistereem taps tahdas dohtas, kahdas irr peespreestas kreis-skohlahm. Skohlēneem, kas skohlas gahjumu buhs teizami zauri gahjuschi, buhs tahs paschas teešbas, kahdas kreis-skohlas skohlēneem. Zil dsiffi mahziibu kursum buhs eet, to apstiprinahs ministerija, bet mahziiba newar semmaka buht ka kreis-skohlas.

— Walstis „liffkumu krahjumā“ Nr. 57 atrohdaht ta Keisara pawehle no 18. Mai 1873, kas zaur senatu ministeram sinnama darrita, un agrako pawehli no 31. Juli 1872, isskaidro, ka ar to lectu irr, kad Widsem-

mes semneeki no ewang. lutteru tizzibas suhta sawus behr-nus greeku-kattotu zeemu skohlas. Keisara pawehle stahw tee wahrdi: „Saprohtahs pats no fewis, ka behrni, kas greeku-kattotu zeemu skohlas apmekle, nau wis atfwabbinati no pahrbaudischanaht sawas tizzibas mahzibas, sem kahdam lutteru tizzibas behreem preeksch eeswehtischanas buhs stahweht, arri nau atfwabbinati nei no katkismu mahzibas ahrpus skohlas (pehz Widsem. semu. liffkuma no 26. Merz 1819. lohj. 516 § 5 un 10) nei no tahm diwircifigahm tizzibas mahziibu pahrmelle-schanaht 1 gadda laikā (§ 18) un prohti tā, ka schihs pahrmelle-schanas lai noteek pehz mahzitaju sinnas, bet ne tahdā laikā, kur skohla tohp turreta.“ S.

No Bunkas, Durbes kirsphele, Kursemmē. Tag-gadeja Bunkas muischas ihpafschneeka tehws nel. Je nš Koch f. ustaisija wezzas atstuttetas kohla basnizas weetā krahichnu Deewa nammu Bunkā, us it jaunu weetu pa-talnē, blakkam Bunkas masai muischelei Isreedei, kur trihs zekli kohpā fatekl. Basnizu 1. Oktoberi 1841. gadda eeswehtija ar leelu gohdu; bet ehrgeles wehl ne-bija basniza. Tad nu pehz 32 goddeem sagaidija Bun-zineeki jaunās kohfchas ehrgeles, ko taggadejs Bunkas dsimtskungs Herrmann Koch lizzis pats par sawu naudū Leepajā pee ehrgelu buhwetaju Alek. K. Hermannā f. taisiht. Jaunās ehrgeles nule basniza jau us-zeltas un par waffaras swehtkeem (to 28. Mai) eesweht-ija un pirmoreis pee deewa kalposchanas spehleja. Bunkas G. Koch kungs arri basnizu paschu par sawu naudū lizzis kohfchi jo kohfchi pahrtaisiht un isgresnoht, ka preeks nu Bunkas Deewa nammā irr ee-eet, Deewam kalpoht. Gohds un pateischana Bunkas kungeem par to, ka tee sawu basnizu tā jauki apgahdajusch, un ispušch-kojuschi, Deewam par gohdu un basnizas gahjeem par ustaisischanu un pazillaschanu pee deewa kalposchanas!

E. F. S.

Rehwelē weens Wahsemmes kaufmannis Franck, kas tur dauds gaddus dsihwojis un taggad atpalkat de-wees us sawu dsimteni aiseedams irr atwehlejis Rehwelēs elementar skohlahm par labbu 3000 rubl., lai pilfchtas waldiba tohs pehz kahrtas isleeta. Gohds tahdam wihram!

Bruchschu semmē un tāpat wiffā leelā Wahsemme atrohdaht labba teefa tahdu, kas gan arri labpraht gribb faultees par „ewangeliuma tizzigeem“, bet ar wahrdeem un darbeem parahda un apleezina, ka winnu firdis ne-walda wis tas skaidrais ewangeliums, bet rettas drufzi-

nas no ta til wehl irr atlikfufchas, kas fajauktas ar pafchu gudribahm istaifa wiffu winnu tizzibu. Lutteru tizzibas laudis jau no 1529. gadda nefs arri to wahrdu „protestanti.“ Tas wahrds nosihme „prettirunnataji“. Scho wahrdu peelikka zittureis lutteru tizzigeem tapehz, ka winni 1529. gadda Speieres walstsfapulze Wahzu keisaram pasneedia rakstu, fur prettirunnaja us tahm apwainofchanahm un pahri darrifchanahm, ar kahdahm kattoli winnus toreis raudsija apgruhtinaht. Schis wahrds „protestanti“ tad irr luttereem ihfs gohda wahrds. Bet arri pehz schahda gohda wahrda kahro daudsi, kuru firdis nenessahs wis us to, fargahd tahs gruhti eedabutas tizzibas mantas, kas irr lutteru dahrgumi, bet ahtrakti isposhtit. Ta Wahzjemme jau no dascheem gaddeem irr fataisijufchahs weetu weetahm beedribas kas fahzahs „protestantu beedribas.“ Schis runnagan arri pretti, bet ne wis til tumfibas usmahfchanahm, bet pat wiffai tai klanfiba, fo ewangeliums no lutteru draudses lohzeleem it skaidri peeprafpa. Ta tad schee „protestantu beedri“ nau wis luttereem draugi bet irr flimmaki ne ka eenaidneeki, jo sem brahtu wahrda winni flehpi sawas besdeewigas firdis. Protestantu beedribas lohzele darra plattus wiffceem tohs debbes wahrtus, tapehz teem finnamis netruhtst draugu starp wiswiffadeem pafauls behrneem; turprettim lutteru basniza newarr zittadi, ka famu leezibu isdoht, ka tahdi zelli nau winnas zelti. Ta lassam taggad no Klostokas Wahzjemme, ka tur lutteru basnizas trihs swehtdeenas no kanzellehm irr lassita schahda leeziba pret protestantu beedribu, kas Meklenburga grihb eeweestees. Ta lutteru leeziba flann ta:

Zums, mihli draugi eeffch ta Kunga, nebuhs nesinnama leeta, ka muhsu pilsehtä irr zehlfuees „protestantu beedriba.“ Tapehz tas gannu un mahzitaju amats, fo mehs Zuhfu widdu kohpjam, muhs speesch, Zuhfu preefcha isfagziht, kas ta irr par beedribu un fo mehs ka lutteru laudis winnai lai rahdam. Ta protestantu beedriba negrihb, ka muhsu basniza lai spehka stahw til tahs mahzibas, kurras pehz Deewa wahrda no muhsu basnizas arweenu irr tizzetas un apleezinatas, bet schi beedriba grihb, ka buhs pilnai fwabbadibai buht tizzeht un mahziht, fo ween kates grihb; weenalga waj turr bihbeli wiffu par skaidru Deewa wahrdu jeb waj til gabbalus no tahs isnemem jeb nosauz ir wiffu par zilweku wahrdeem; weenalga winneem irr, waj tizz ka muhsu Kungs un Pestitajs irr Deewa weenpedsummis dehs, jeb waj to til usluhko par kahdu zilwezigu preefchshmi. Ta tad tai protestantu beedribai wiffas tahs swehtas dahrgas mahzibas, us kurrahm stahwejusi un stahw lutteru basniza, ne mas nau augstakas ne ka kautkahdas zilwezigas gudribas un mahzibas; zaur to tad winna saude wehrtibu tai muhschigai pateesfiba. Un lai warretu famu prahdu isdarriht, protestantu beedriba runna no draudses teesfiba, fohlshs kohpt basnizubuhfchanu un ka? Ne wis ta ka Deewa wahrdi

waj tee tizzigi draudses lohzeleki spreesch par tizzibas un kristigas dshwes leetahm, bet ta ka balsu wairums no wiffu kauschu flaita to nospreesch. Bet tas jau tad irr til ween zilweku prahs un grehzigs zilweku bals. Kad nu protestantu beedriba aiffkarr to swehtako pamattu, tapehz tad mehs fakkam, kas winnai peebeedrojahs, tas atkahpjahs no muhsu lutteru basnizas un atschkerrahs no tahs fw. faites. Tapehz tad pehz ta fw. amata, kas mums pee Zums irr, luhdsam Zuh ta Kunga Jesus wahrda, firsni un stivri: Ne-atwerreet ausis tahm willinafchanahm un nenemmeet dallibu pee tahm, pastahweet tai dahrga ewang. lutteru tizziba, kuru Zuhfu tehwi ar daudsi affarahm un pat affinihm eemantoja, kura effat dsimmufchi, audfinati un mahziti, kura peederreht un uftizzigi buht effat pee eeswehtifchanas swehti fohljufchees. Effet uftizzigi un pastahwigi, ka warram jo prohjam to pestifchanas un dshwibas zellu kohpa staigahd un wiffi lihds panahkt sawas tizzibas mehrki, to dwehfeku muhschigu pestifchanu. Amen.“ S.

Wahzjemme pehrn nomirris leels bihbels bilshu mahlderis Julius Schnorrs wahrda. Effoht wezais kungs 78 gaddus fahneedsis un bihs lohti teizams mahlderis, kas prattis daifi un pehz bihbels dabbas, bildes is swehteem raksteem glihti isdailoht, ka luste effoht redseht. Wahzeescheem irr daudsi bihbels ar kohschahm bildehm, ka preeks irr tahs apluhkoht. Kaut ir mums latweescheem tahdas bihbels ar bildehm apghadatu! bet finnamis tahs irr daudsi dahrgakas. Tapehz jajauta: Kad nu arri rastohs tahdu bihbetu apghadataji un isdruckataji. waj rastohs arri jau deesgan pirzeju?

E. F. S.

Stohlmeistern fapulze dseed. fw. laika Rihga.

Beigums.

Zettortdeenä 28. Juni atkal bij pahri stundinas us to atliktas, ka ffohlmeistern warretu kohpa fanahkt un sawas ffohlu darrifchanas pahrunnaht. Nehma preefcha latw. ortografijas leetu. Presidents, Kronwalda kungs, raudsija gorraka runna israhdiht, ka ar ortografijas pahrgrohsifchanahm irr gahjis un eet pee zittahm tautahm un tad luhkoja us latw. ortografiju. Winsch peeminneja, ka daschi Wahzi mahziti (ta Schleicher un Moltke) usuchmufchi rakstihd ar sawadu, jaunu, labba ku ortografiju. Ta bohstaba v weeta rakstohd ar f, substantivus (leetu wahrdu) ar maso bohstabi fahldami u. z. Tapat darroht arri daschi Frantschi. Turpretti gan nu warreja it weegli atbildeht, ka us fehilm minnetahm pahrgrohsifchanahm nezil wehl nepehj atsauktees, jo winnas lihds fehilm til irr uskattamas ka kahdas usdehmas un pamehginafchanas, kas stahw weentules ka fallinas jubra. Irr jau pa laifceem Wahzu ortografija jaunakos laikos no weena un ohtra schahdas un tahdas leelakas pahrgrohsifchanas gan

usnemas, bet wissa tautas rakstneeziba nelikkahs to nezil prohtam. Un ja ta gabja flawenajeem Grimm brahleem, Wilmaram u. z., tad gan masa zerriba, ka Schleichera u. z. nodohmi spehs dsilaki eesaknotees. Pee kreewu ortografijas arri fen no augsteem un mahziteem irr peerahdihis, ka tas bohffabhs z wahrdu galla irr flaidri pa walti un buhtu ittin pareisi, ka to atnestu, tomehr ta leeta fur bi-jusi, tur palikkusi. Bet pee minnetahm tautahm ta leeta arri irr sawada ne ka pee mums. Sawadi irr tee laiki, fur kahda tauta patlabban sawu wallodu zell par rakstu wallodu; fur atwaffe patlabban schaujabs, tur warrehs to labbi sipri lohziht, tai derrigus zellus eerahdiht nezesttu weeta. Bet tik lihds schee pirmee laiki aigahjuschi, tad ar leelakahm grohssichanahm japaleef noht, ja pohstu negribb redseht; tik masus sarrinus tad warr apfabbihit, bet stahwam irr japaleef, kahds nu tas irr. Ja muhsu latweefchu rakstibai irr wehl tee pirmee laiki — un newarrehs to ihsti leegt — un ja mehse pateesi redsam, ka tas grohssichanas labbums nahlamibai pilnigi atwehrs to peedaufichanohs taggadiba, tad warretum it labbi rakstibas atwaffi, fur ta buhtu zaur schohgu islihdusi, leekt atpakkat labbakä zellä. Bet tik lihds ka warr un warrehs usrahdiht ka rakstibai jau sawa wehsture, tad wiffas leelakas grohssichanas paleef un paliks flaidras nonekto-schanahs; tik masumus un arri tohs ne mannoht tik warrehs schurp turp palohziht. Tapehz ja effam pahrlaezi-nati, ka stahwam wehl pirmatne, tik tad warram eedoh-maht wiffu ortografiju zillabt, bet lai ferrahs tad arri flahit pratteju rohkas un tahs-luhdsam pee darba, tad pateesi arri neweens prahtigos nenoskums nei ilgi pretto-foes, ja tur darrifim, kas darrams un warrefim zerreht, ka kas pateesi derrihgs un labbahs taps driht arri par tahdu eepasihis. Bet tik lihds tas notizzis, bes ka newarreja istikt, tad jagahda wiffseem, ka meerigi tahlahf augfchana netohp no blehau kohpeem trauzeta.

Kronwalda k. pahrrunnadams tahs daschadas ortogra-fijas pahrlabboschanas israhdiha, ka tur jaleef wehra 4ejadi likkumi: 1) fonetikas l. (pehz isfauzeena), rakstihit ka runna; 2) etimologijas l., fur luhko no kahdas faknes wahrds atwaffinabhts; 3) wehstures l., rakstihit pehz reis eerastas wihses; 4) praktif l., kas minnetohs trihs likkumus nem-mahs islectaht pehz dsihwes wajjadfibas. Tahs 2 leela-kahs schkirras, kas us latw. rakstibas lauka taggad atroh-dahs, irr tahs, fur weeni lihdsflannu dubbulto, ohtri tohs leeta weenfahrtigi. (Par prohwi: wiffi manni raddi — wiffi mani radi.)

Weidsoht nu likka 4 tehsees preefschä: 1) wezza orto-graffija newarr wairs ilgi turretees; 2) muhsu ortografijai jaturrahs pee praktifla prinzipa; 3) waj pee flannu pagarrinafchanas lai paturra lihdsfchinnigo „h“ jeb waj winna weeta lai mefle un peenemm zittu kahdu sihmi; 4) irr wehlejams un zerrams, ka bibbele un dseefmu grah-matas arri lai eewehro ortografijas pahrlabboschanas.

Tahm 2 pirmahm tehsehäm neraddahs nekahdas prettofcha-nas. Par „h“ runnajoht Dihrik k. peeminneja, ka „h“ ka burts nebuhschoht wis atmettams, bet tik par to war-roht spreest, waj ka garruma sihme irr atmettams. Weef-barda k. eewehleja daschadas jaunahs sihmes, ' , ' , s (f), s (sch), z (ds), kurras eeweddoht warreschoht arri bes „h“ istikt. Us tam atkal Dauge k. atbildeja: Warroht gan arri teikt, ka warr istikt bes swahrkeem, kad kaschofs pee rohkas. Tapat ar „h“. Bes ka tai weeta newarroht isfluht, buhschoht tad jamefle pehz jaunahm sihmehm un waj zaur jauneeweddamahtm sihmehm latw. rakstiba nepalikfchoht jo raiba? Mekon kungam is Wahrbeles bij saws padohms: lai truhkstojchu burtu weeta latweefchi peenem-moht kreewu burtus. Blumbergis jautaja, ar kahdu no-dohmu gan daschi rakstneeki fahtoht atnest wezzu wezzohs latw. wahrds un eewesi jaunus: karals (kehniisch) u. t. pr. Scherbergis atkal turreja par wiffuderrigako it nemas rak-stibu negrohsiht. Tappa wehl schurp un turp runnabhts; jautaja, waj jau effoht pasaulä tas fur notizzis, ka kahds pulziach fur sanahzis irr nospreedis un usteepis wiffai tautai sawu rakstibu; atbildeja, ka usteept nei warr nei grihb, ka schis spreedums nau wis swarra preefsch zit-teem, bet ka paschi sawa starpä tatschu warr spreest, is-dibbinadami kahdas dohmas teem schä fanahkfcheem. Jautaja waj nebuhtu wajjadfigi padohmus no dsilakeem wallodas prattejeem pee rakstibas pahrgrohssichanahm nemt palihgä. Tappa atbildehts: Spreest, spreest! Tä tad spreeda. Us to pirmo jautafchannu: 1) Waj dubbult-neekus buhs atnest, nerunnaja neweens pretti: tä tad bij nospreedis: a t m e s t. Deht „h“ nospreeda, lai fapulzes komiteja to leetu wehl turpmahl dsilaki isdibbina, waj pats „h“ paturrams arri par garruma sihmi, jeb waj jau-nas sihmes tai weeta eeweddamaht.

Altwehletais laiks jau bij aistezejis un presidentis fa-pulzetohs atlaida peeminnedams, ka riht wehl us kahdu brihdi tohs atkal kohpä fa-ajzinahs, bet tik skohlotajus ween. Tai beidsamä fanahkfchannä, ka dsirdam, Kronwalda kungs garrakä runnä nehmis israhdiht, kahda lohti leela fwehtiba un labbums skohlmeistereem jau zaur scho pirmo wispahrig. skohlm. fapulzi atlehzis un jo prohjam jo wai-rahf wehl atlehfschoht. Weidsoht usajzinajis fapulzi is-fazziht pateizibu Thomjon k. par wisp. skohl. fapulzes isgahdaschannu, Zimse k. par to, ka tautas dseefmas glihtäs flannu drehbäs tehrpis un Bielenstein k. par muhsu wallodas kohpschannu un darboschanohts ortografijas leetas. Scho pateizibu wiffi lihds isteikuschi, no sehde-keem pazeldamees. Tä tad nu schi skohlmeisturu fapulze beidsahs un ja wehl reis atmettam azzis us wiffu atpakkat, tad warram tik to teikt: Daschu labbu fehllu ta pateesi buhs issehjusti, bet lohti dauds nei warreja zerreht, nei buht. Pehz muhsu dohmahm no tahdas leelas konferenzenes par 2 gubernahm newarr ne zil gaidiht, pirms nau wehl organifli masakahs konferenzenes wiffur darbä stahjuschas.

Seedu newarr augam ustuppinacht, bet nahks seedu laiks, tad augs buhs dabujis pohsmu pehz pohsma schaut. Turklaht lai arri neallojamees par konferenzenes wehrtibu deht spreedumu swarra. Spreeduma swarra tahdahm konferenzenem nau wehl it nekahda. Tik warr sawas dohmas isteikt; kas gribb lai tahs peenemm, kas ne, darra ka gribb; un ka tas arri warr buht zittadi? No Kurssemes skohlmeistereem bij warbuht astota dalka tur sapulze. Waj tee warr ko nospreest par wisseem? Bet arri no daukseem is scheem pascheem 50 dsirdeju, ka wiink ne buht nau ar daschu no teem spreedumeem weenis prahtis, kaut gan toreis negribbejuschi leelakam pulkam tahlaki prettoetes. Arri no Widsemmes skohlotajeem bij stipri masa pufte tur. Waj schahda sapulze nu lai nospreesch ko, kas ja-eewehro wisseem? Un ja kas zerre, ka tiklibds schahdas wis. skohl. sapulzes no waldischanas buhs atkautas, ka tad suddihs wiffi tahdi raibumi, raddisees pilnsfaitigakas pilnigakas sapulzes, tam atbildu: Lai audsina zerribas, bet is dsihwes eewehrojumeem nemtas. Tas leelakais swars irr un paliks, ka paschi sawa starpah brahligi un draudsigi weenojajs un stiprinajajs. Waj us to pufsi dauds buhs panahkts? Gribbam zerreht, bet negribbam arri flehpt, ka us schihs paschas sapulzes notikka zil dascha leeta (peeminnam tik te tahs daschadas sadurras, tahs kahju mihdischanas, ar ko atbildas dabuja us daschu warbuht wahjaku wahrdu), kas brahlus ar brahleem, Kurssemneekus un Widsemneekus, skohlas draugus un skohlotajus nemeenoja wis, bet warbuht jaunus schkehrschus zekka metta.

Mahzibu warreja smeltees is wiffa. Buhs tad arri schihs deenas us pee-augschanu stipri kalpojuschas un wiffam tam labbam wehlam turpmaku sekmi!

Durbes skohlotaju konferenze.

Lai 30. Mai s. g. tappa Durbes Deenwidus draudses mahz. muishah skohlotaju konferenze us mahzitaja Dr. Katterfeldt k. aizinaschanu noturreta. Sanahkusch bi ja 10 skohlotaji: 5 no Durbes Deenwidus-draudses, 1 no D. Seemeka-draudses, 3 no Grohbinas dr. un 1 no Preekules dr. Schis pulzinsch apnehmahs allasch lohpa turretees.

Lai darbs jo wairahf sekmetohs un wifs pehz kahrtibas warretu notikt, tappa pehz balsu wairuma nospreests, ka:

1) konferenzenes 3 reis gadda joprohjam noturrehs (tai 28. Dezemberi, to deenu pehz 3. waffaras swehtku deenas un tai 31. Augustah. Ja kahda no peeminnetahm deenahm us swehtdeenu kriht, tad sapulze deenu wehlahf noteek);

2) konferenzenes noturrehs pa seemas swehtkeem. Durbes Deenwid. dr. mahz. muishah un 2 reis Durbes meesta;

3) atjaunotas konferenzenes likkumu preekschmettus buhs usdoht farakstiht Talsu un Krohtes pag. skohl. Taurin k. un Preekules draudses skohl. J. Schwanbergin;

4) konferenzenes bibliotekai par labbu kairs beedris pa seem. sw. eemakfa 50 kap s. pee konf. bibliotekara;

5) pee konf. peederr wiffi, kas konf. likkumus paraksta un isfakka, ka gribb peebeedrotees;

6) konferenze weesi zaur beedreem tohp eewesti;

7) konferenzenes biblioteka (taggad wairahf, ka 100 nummurus leela), tohp Talsu skohlas nammah glabbata;

8) us trihs gaddeem tohp iswehleti par a, presidenti Dr. Katterfeldt, Durbes Deenw. dr. mahz.

b, direktoru J. Schwanberg, Preekules dr. skohl.

c, rakstu weddeju A. Taurin, Krohtes pag. skohl.

d, bibliotekari G. Taurin, Talsu pag. skohl.

e, dseed. waddoni konferenze G. Taurin.

9) ja kahdam kahda ihpatta waijadstba, par kurrutahs konferenze gribb runnu turreht, tad tam 2 nedetas preeksch sapulzeschanas par to direktoram japasinno;

10) konferenzenes biblioteku rewideere (pahrluhko) triju gaddu laikah diwi no sapulzes preeksch tahs reifas isredseti beedri;

11) bibliotekaram janoleek rehkinums par beedribas naudu tanni sapulze pa seemas sweht. katra gadda;

12) konferenzenes darba laiks irr no pulkst. 10 libds p. 1, un no p. 2 libds p. 5;

13) Durbes dseed. beedribas lohzeeki, kurri gandrigh skohlotaji ween irr, makfa beedrib. naudu 25 kap. katra gadda;

14) nahkamai sapulzei buhs 31. Augustah Durbes meesta notikt, darbs: fastahditas konferenzenes preekschlikkumus pahrbaudiht.

—g.

Preeksch ew. lutteru palihds. lahdes

1873. g. eemakfaja:

Greeses z. mahzitajs 20 rubl.; Bihrawas mahzitajas 12 rubl.; Grohbinas prahwesta kunge 13 r. 2 k.; Rubbas z. mahzitajs 8 r. 10 k.; Ugalles mahzitajs 5 r.; Walteiku mahzitajs 15 rubl.

R. Kienig,

no Keepajas avr. komitejas pufses.